

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

636. 084

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: A főváros műtákarány gyára

Forrás: Bpesti hírlap

Bp.

1916 I. 29

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A főváros műtákarány gyára.

A pénzügyi bizottság mai ülésén foglalkozott azzal az előterjesztéssel, a melyet a köztisztasági igazgató tett egy városi műtákaránygyár létesítésére vonatkozóan. A bizottság néhány tagja kimutatta, hogy az előterjesztésben sok a téves adat, majd utaltak arra is, hogy a hasonló német kommunális gyárak üzeméről nem szereztek tájékoztatást. Tehát megint olyan vállalkozásról van szó, melybe előzetes információ nélkül megy bele a főváros, úgy hogy már most majdnem bizonyosnak látszik az új üzem deficitje. A legnagyobb érv, melyet az előterjesztés mellett fölhoztak, az volt, hogy a fővárosnak *ki kell használni a háborus konjunktúrát*, a mi mindenestre jellemző az előterjesztés készítőinek sajátos gondolkodásmódjára. A bizottság többsége — összesen négy bizottsági tag — hozzájárult az előterjesztéshez, a mi természetesen nem jelent azt, hogy a közgyűlés is helyeselni fogja a fővárosnak, mint erkölcsi testületnek, a háborus fölhajlott árakra való spekulációját.

Az ülésről a következő tudósításunk szól:

Bódy Tivadar dr. alpolgármester üdvözölte a bizottság új tagját, Szabó Józsefet, a ki — mondotta — már azelőtti éveken át ügybuzgó, hozzáértő s érdemes tagja volt a bizottságnak. Indítványára a kiegészítő bizottságba Szabó Józsefet és Hajos Zsigmondot küldték ki. A napirend során elsőnek a honvédelmi miniszter ama kérelmét tárgyalták, hogy a főváros a budakeszi szanatórium mellett lévő tőléből 10.000 négyszögölet engedjen át egy katonai tüdőbeteg szanatórium létesítésére, mely szanatórium Weisz Manfréd alapítványából épülne. Az illetékes ügyosztály javasolta a kérés teljesítését, de a telekátengedést többek között a következő feltételekhez kötötte: hogy a telket csak használatra en-

gedi át a főváros, hogy a beruházások kizáróan csak katonai jótékonyági célokra eszközölhetők, de első sorban budapesti illetőségű katonákat lehessen elhelyezni. Preyer Hugó dr. szerint nincsen szükség arra, hogy a tüdőbetegeket a budakeszi erdőben koncentrálják. Ezzel nemcsak az erdőt teszik tönkre, hanem a budai nyaralóvidéket is. Bármennyire méltányolja is a szép célt, a lakosság érdekében nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a budakeszi erdőben újabb tüdőbetegszanatóriumot létesítsenek. Havass Rezső dr. osztja Preyer nézetét, hiszen az országban van sok más alkalmas hely is, a hol az ilyen szanatórium elhelyezhető. Székula Gyula azt kívánta, hogy az ügyet előzően a tisztí orvosi hivatalnak adják ki. A bizottság ezután Preyer indítványát fogadta el, a telket tehát *nem engedi át*.

A takarmánvozás ügyéhez, már jóval a tárgyalás megkezdése előtt, Auer Róbert jelentkezett első főlshóalónak. Sietve hozzájárul az előterjesztéshez, mondvatta, mert tudomása van arról, hogy az üzlet jó. Havass Rezső dr. csakis úgy fogadja el a javaslatot, hogy ez az első lépés a szemétegetés rendszere felé. Hibáztatja, hogy a takarmányból nem tartottak étkező-próbát.

Preyer Hugó dr. furcsának tartja, hogy a háboru tizenhócadik hónapjában terjesztenek elő ilyen „sürgős” javaslatot. Magyarország sohasem szenvedett takarmányhiányban, érve ez alatt az ország termelőképességét. A mi az előterjesztést illeti, nem látja megvilágítva azokat a gyakorlati tapasztalatokat, a melyeket állítóan Németországban szereztek. Erről egy árva betű sincs az előterjesztésben, a melyet gyakorlati adatok hián készítettek, úgy látszik, *hasból*. A berlini lapokban azt olvasta, hogy az állatok *az ilyen mesterséges takarmánytól elhullottak*. Egvébként is a gvár napi ötven mázsa takarmányt állítana elő, a mi számba sem jön. Azt olvassa az előterjesztésben, hogy kint jártak Meisznerben s az ottani hulladékkal kísérleteztek s erre alapítják az eredményt. Mért nem a budapesti anyaggal kísérleteztek? És a kísérletezést mért bízták arra a gvárra, a mely a gépét el akarja adni? A gvárnak is van annyi esze, hogy válogatott hulladékkal kísér-

letezik. Egvébként nem tartja erkölcsösnek, hogy a főváros a háborus konjunktúrát akarja kihasználni. Inkább műtrágyára volna szükség. Az is érdekes, hogy a kormány sohasem pártolta a főváros üzemeit, most pedig egyszerre a földmívelésügyi kormány, a mely oly kevés zsenialitást árult el a közéletmezés terén, egyszerre tanácsokat ad. *Ezeknek nem kell beugrani*. Azt indítványozza, adják vissza az előterjesztést a tanácsnak, még pedig azzal, hogy egészítse ki a külföldön működő hasonló üzemek technikai és pénzügyi ismertetésével. (Helyeslés.)

Leitner Adolf dr. ugyanazon a véleményen van, mint Preyer. Az előterjesztés számítása *hamis hipotézisen* nyugszik. Azt mondja az előterjesztés, hogy a fölhajlott anyag súlyának husz százalékát tudják előállítani, pedig a valóságban csak öt százalék az eredmény. Hibásak az árra vonatkozó számítások is *és a város az üzemre rá fog fizetni*. Az előterjesztésben például az van, hogy a takarmányt melással keverik, ellenben a melasz árát *nem kalkulálják bele az előállítás árába*. Nem kell a háboruban ilyen vállalkozásba fogni. Csatlakozik Preyer indítványához, ellenben a tanács figyelmébe ajánlja, hogy gyümölcs- és zöldségkonzerváló gvárra volna szükség. Székula Gyula azt kérdi, hogy kapcsolatban van-e a gvár a szemétegetővel?

Balló Alfréd köztisztasági igazgató adott ezután fölvilágosítást. Azt mondotta, hogy a *vár* jövedelmező lesz, de ha a főváros ráfizetne, *ez hazafias kötelessége*. Adatokat nem szerezhetek be, mert nem kaptak, de bizonyos, hogy a gvár jó üzlet lesz, mert ki lehet használni a háborus konjunktúrát. Ha egy hónap múlva béke lenné, nem volna baj, mert számítani lehet arra, hogy a maximális ár megmarad az új termésig. Egvébként — mondotta — *a fejt teszi arra*, hogy az üzlet jó.

Szabó József azt kérdi, hogy miért nem a vágóhídi vért dolgozzák föl takarmánnyá? Igaz-e, hogy a főváros hozzájárulásával eddig Ausztriába jutott a vágóhídi vér? Ugy olvasta, hogy most új szerződést kötöttek a vágóhídi vérrre, a mely a munkásokat illeti valami régi jogon. Miért nem foglalkozik ezzel a főváros?

Preyer Hugó: Arra nem kaptunk választ, hogy miért nem szereztek be adatokat a német városoktól.

Balló Alfréd: A városok nem adtak fölvilágosítást, mert — mint mondották — olyan rövid idő óta foglalkoznak műtákarány készítésével, hogy még nincsenek tapasztalataik.

Preyer Hugó: A szolgálai utazásban tehát már annyira mentünk, hogy nem is érdeklődünk az eredmény iránt. A német, mint kezdeményező, bizakodhatik a maga találmányában, de nekünk eredmények kellenek. Főntartja az indítványát.

A bizottság többsége az előterjesztéshez járult hozzá.